

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Po dveh mesecih.

Danes je ravno dva meseca od tega, ko so prišle z Balkana prve vznemirjajoče vesti. Ker so se take vznemirjajoče vesti večkrat ponavljale in so bili nemiri na Balkanu na dnevnem redu — nismo tem dogodkom pripisovali posebne važnosti toda kmalu se je pokazalo, da je stvar resna.

Deber teden pozneje je bila že vojna napovedana.

Lahko rečemo, da sta bila dva velika meseca, ki smo ju preživeli skoraj med samimi zmagami slovanskega orožja. Za nas so bili vsi ti dogodki dvakrat radostni: zmagovala je slovanska raja, za katero se je naš narod že l. 1878 ob prvi osvobodilni vojni toplo zavzel, ker je čutil, da je z njo ene krvi. In drugič zmagovalo je slovansko orožje proti onemu Turčinu katerega divjo silo so čutili naši pradedje, katerih grozovitosti je čutila naša domovina in katerih nasilje proti kristjanom je ostalo našemu narodu globoko v srcu. Saj je bil Turak za našega človeka najkrvoločnejša zver in poštenemu človeku je bilo vedno težko razumljivo kako morejo krščanski vladarji še trpeti Turka v Evropi.

Preprost človek ima tudi o visoki politiki svoje preprosto mnenje in si predstavlja, da se vladarji za kako stvar kar med seboj pome-nijo, in da n. pr. krščanski vladarji morajo sovražiti turškega sultana, ker so stari Turki našim deželam toliko gorja prizadali. Toda v višjih krogih ni tako — tam je drugačna politika nego v duši preprostega človeka. — Da še več smo doživeli! Mislili smo, da vlada proti Turku v Evropi splošno sovraštvo — saj so vsi narodi nekaj čutili turške napade — in tudi nasilstva nad kristjani iz zadnje dobe jim niso bila neznanca. Toda naši sosedje Nemci so se tako zav-zeli za Turke, da bi si človek mislil, da so si krvni bratje.

Vse to smo doživeli v teh dveh mesecih. Mnogo spoznanja je prišlo v naša zasanjana srca. Videli smo, da je okoli nas marsikaj drugače nego smo preje videli. Tudi naš priprosti človek to čuti. Zato se je tudi med našim narodom v tem času zgodil velik preobrat.

Vsako nedeljo smo podajali kratek pregled tedenskih uspehov. Bili so bogati tedni. Komaj smo mogli vse napisati. Zadnja dva tedna se je pohod zveznih vojsk ustavil. Deloma so prišli na svoj cilj, deloma se bore za zadnje trdnjave. Po bitki pri Bitolju nismo imeli večje bitke.

Sedaj je pozornost celega sveta obrnjena na Čataldžo. Neki nemški list je pisal, da se Turčija nikakor ne sme udati. L. 1870 so se Francozi udali šele tedaj, ko je nemška vojska stala okoli in okoli Pariza in so Parižani začeli umirati že od glada. V Turčiji — pravi tisti nemški list — še ni tako daleč. V Carigradu še ne umirajo od lakote in končno zakaj bi se Turčija podala. Kaj pa so pravzaprav zvezne armade dosegle. Razven Soluna — tako piše — se branijo še vse primorske trdnjave. Skader, Carigrad i. dr.

Zvezne vojske torej niso še dokončale vojske in Turčija se nima česa bati — posebno ko je izpopolnila svojo vojsko na čataldžki vrsti — in je ta mlada krepka navdušena (!) vojska velika nevarnost za Bolgare, posebno,

ker so Bolgari spravili vse moštvo v prednje vrste in je dežela za njimi prazna. Ako Turki njih vrste prederejo — potem so izgubljeni. Bolgarska armada pa je oslabiljena in utrujena. Tako piše nemški list. — V resnici ni tako. Turki so pri kraju. — Ako se bolgarske čete pomnože — je upati, da doživimo v kratkem zadnji poraz turške armade.

Mirovna pogajanja imajo morebiti le namen zavleči boj toliko časa, da pride nova pomoč od Srbov in Grkov.

Danes je en mesec, ko se je bila velika bitka pri Lile Burgasu.

To je bila največja zmaga bolgarska in ena največjih zmag zadnje dobe. Za Turke je bil to odločilni poraz. Sledila je še zmaga pri Čorlu in beg na Carigrad. Naravno je, da so nastale zapreke, ki so zadržale Bolgare, da niso mogli hitro zasledovati sovražnika. Zato smo danes — en mesec po Lile Burgasu — le nekaj kilometrov naprej — toda tudi le toliko daleč od Carigrada, da bodo poljski kanoni — z bolgarskih pozicij nesli kroglice v Carigrad.

Albanija bo torej dobila avtonomijo. Tudi ako to ne bo Albanija v onem obsegu, kakor si jo žele prijatelji Albancev — vendar — en del Albanije ostane avtonomen.

Tako bo ležala tista ped zemlje na jugu kot stalen vzrok preprirov med državami. Pomislite, kako bi se mi Slovenci čutili počašeni, ko bi se svetovne vcesile tako pogajale za našo avtonomijo!

Albancev ni več kakor Slovencev, in žive poleg tega kot razbojniki po svojih skalah in v svojih brlogih — nedovzetni so za kulturo in sploh ne ljubijo miru. In za te ljudi bi bila skoraj nastala svetovna vojna, — ker morajo baje dobiti avtonomijo. In kaj bo temu sledilo? — V avtonomni Albaniji bodo skušale vse države imeti svojo propagando. Srbija bo le s težavo zavarovala svoje kraje pred albanskimi napadi. To bo vzrok vednih pritožb in srbska država bo prisiljena zopet in zopet varovati svoje pravice — kar bodo drugi smatrali za izzivanje. Italijani bodo imeli svojo propagando in bodo skušali počasi vse druge izpodrinuti, ker leži Albanija čez morje prav blizu nasproti Italiji. Avstrija bo zopet dajala svoje tisoče in milijone za šole v tuj deželi in ne bo imela nič od tega. V tem so vsi listi enega mnenja.

Toda to je že stara navada diplomatov, da puste vedno kak kos, zaradi katerega so si države vedno nasprotni.

Posebno Avstrija je tako srečna, da ima polno takih kosov. Tako je n. pr. južna Tirolska t. zv. Trentino po Bismarckovem nasvetu pripadla Avstriji, ker se je vedelo, da bo vsled tega kosa vedno nekoliko nasprotja med Italijo in Avstrijo. Tako se države izigravajo.

Sedaj ko se že deli, naj bi se delilo tako, da bi bil potem mir — ako se bo delalo tako, kakor zdaj hočejo — potem se bodo vse države po komaj končani vojni — začele pripravljati na novo vojno.

Draž je torej zavzet — Srbija je ob n. orlu — in Albanci so baje proglasili avtonomijo. V Evropi je napetost, »Tagespost« očitno grofu Berchtoldu, da je preveč popustljiv — in mir, ki je navidez zavladal — je poln težkega ozračja. Ali se bodo oblaki razšli — ali pa bo hud vihar.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Kar je v njem najstrašnejšega, je pa to, da ne ubija samo teles, marveč hoče doseči tudi duše. Gorje človeštvu, ako zmaga Lojola! Jedva smo izšli iz teme, dolga doba, ki jo je preživel človek, ga je pustila vsega razbolelega in siabotnega kakor bolnika, ki se mu obrača na bolje, mežikajočega z očmi spricho luči umetnosti in vede, ki se užigajo, že se pojavlja Lojola! In kruta je boleost modrih ljudi, ko pomišljajo, da je z njim človeštvo ustavljeno morebiti za cela stoletja!

Mirno je razvijal Dolet svojo misel. Vedrost se je bila vrnila njegovemu obrazu.

Zdejo se je, da je pozabil nevarnost, ki mu preti; filozofska spekulacija, ki se je dvigal vanjo, mu je dajala moč, da je gledal mirno svoji lastni smrti tesno v obraz.

Manfred in Lanté sta ga gledala z nežnim občudovanjem.

Dolet je povzel: »Hvala ti, sinko, da si me opomnil, da so moje dolžnosti mnogoterne. Prav imaš, krivo bi ravnal, če bi žrtvoval svojo ženo in svojo hčer. Pobegnili bom.«

»A kdaj?« je vprašal Lanté živahno.

»Se jutri.«

»Se nocoj, takoj zdajle morate bežati!« je rekel Manfred.

»Nič se ne mudi. Lojokova pota so počasna. Jutri bo tudi še čas.«

Z dolgim pogledom se je ozrl Dolet okrog sebe.

»Nocoj«, je dejal, »bomo večerjali skupaj. Rad bi, da se snidemo še enkrat v okrasju tega domovanja, ki ga ljubim tako zelo, med tem mojim omiljenim pohištvom in knjigami, mojimi tovarišicami. Posloviti se hočem od vsega tega. Manjkalo mi bo samo mojstra Alkofrabe.«

Zdajci se je zdrznil, začuvši glasno trkanje na vrata.

Manfred je šel odpirat z bodalom v roki.

»Misli sem že, da nikoli ne dospem!« je vzkliknil vesel glas. »Ta prokleti mezeg je trmast kakor mesir Kalvin in prekanjen kakor naš veliki Lojola.«

»Mojster Rablé!« je vzkliknil Dolet, in njegovo obličje se je razjasnilo.

»V lastni osebi! Razen, če se je satan preoblekel, da vas zvodi za nos! Kdor se podaja ponoči na takšno potovanje mora biti zares hudič v človeški koži!«

»Gotov morate imeti važen vzrok, da ste zapustili svojo samoto.«

»Po vaših obrazih sklepam,« je rekel Rablé, »da ste že pretresali vprašanje, ki me je napotilo semkaj.«

»Da, je rekel Dolet, »namenil sem se po-begniti.«

»Dobro! Kamen se mi vali od srca, ko slišim te besede, to pa še tembolji, ker prihaja iz kuhinje vonj, ki se mi zdi vreden kraljevskega nosu. Toda pomenimo se najprej. Danes torej, po odhodu tegale obešenjaka,« pokazal je na Manfreda, »sem premišljal sam pri sebi o marsičem. In reči moram, da ne o veselih rečeh. Nazadnje pa — in k temu je nemalo pripomoglo vino iz moje kleti — sem jih nehal gledati tako črno; in že sem gradil v svoji glavi dobro pre-

mišljeno poglavje v dopolnitev svoje knjige o Pantagruelu, kar, toda, kaj, hudiča, diši tako iz ponev gospe Julije! Moje nosnice so vse omamljene od naslade, in sline se mi cede od zgolj nestrpnosti.«

»Nič posebnega! Škrjančki, pretaknjeni s slanino, ki se kuhajo v lastnem soku,« je rekel Stefan Dolet z usmevom. »Saj veste, da je ta jed posebnost moje žene.«

»Prekrasna ženka! Ali veste, mojster Dolet, da mi je škrjanček še ljubši od ključa? Treba ga je samo pretekneti s slanino in ga pustiti, da se kuha v lastnem soku. Barbarski zločin je, dodajati še razne druge omake.«

»Mojster Rablé,« ga je prekinil Dolet, »novica, ki jo prinašate, mora biti kaj resna, in zelo strašna zame.«

»Tako vam jo povem: kakih dvajset obo-rožencev je navalilo na mojo hišo; prišli so, da bi aretirali mesirja Kalvina. Toda on se je vozil že tri ure po cesti proti Ženevi. Vendar pa sem se zbal spricho te točnosti udarca, da ne bi bili istočasno kakor v Medonu tudi tukaj česa ukrenili. Verjemite mi, prijatelji, da je skrajni čas.«

»Se jutri se odpravim!« je rekel Dolet. Rablé se je zamislil.

»Jutri je še daleč!« je dejal.

»Sklenil sem, da odpotujem jutri,« je po-vzel Dolet s trdnim glasom. »Niti besedice o vsem tem vpricho ženskih. Lantné, vidva z Manfredom bodita ob desetih zjutraj tukaj. Za-upam vama najdražje, kar imam na svetu. Jaz pa se odpravim že ob rani zori.«

»Torej prideva na vse zgodaj, da vas po-spremliva,« je rekel Lantné z globoko ganjeno-stjo.

»Ne, prijatelji. Prosim vaju, storita po moji želji.«

»Kakor ukazujete, oče!«

»Torej, jaz odidem zarana in poizkusim priti v Švico.«

Odondot se odpravim v Italijo in se usta-vim v Florenci. Vi Lantné, pridite čez kakih deset dni za mano in privedite s seboj obedve dragi bitji, ki vam ju zaupam. A zdaj se po-slovimo, in niti besedice več o tem.

Četr ure kasneje so sedeli vsi okrog ble-steče mize ob luči svetiljke, in kdor bi bil slišal njih veseli razgovor, poslušal Rabléjeve šale videl mirni smehljaj Julije in Avete in opazoval Doletov vedri obraz, ne bi bil mogel niti slutiti groze, ki se je skrivala v njihovih mislih.

XXXVI.

Jutri!

Manfred in Lantné sta odšla okrog polnoči. Niti Julija niti Aveta ni opazila ničesar ne-navadnega v njiju slovesu od Stefana Doleta. Rabléju so bili pripravili posteljo, kakor je bilo doslej navada v hiši, kadar je učenjak fi-lozofiral z Doletom do pozne noči.

Ko se je zdanilo, je vstal Dolet.

»Na univerzo grem, popravljat korekture,« je rekel svoji ženi.

Stisnil je Rabléju roko in odšel. Julija je gledala za njim brez najmanjšega nemira. Saj je šel pogostoma na vse zgodaj v svojo tiskar-no, ki jo je imel v vseučiliškem poslopju. Aveta je ležala še v najslajšem spanju.

Stefan Dolet je bil ponoči dobro premislil načrt svojega bega.

Hotel je oditi iz Pariza peš, priti do prve vasi, kupiti tamkaj konja in odjahati po naj-bližji poti v Švico.

Tema je bila še po mestu, ko je stopil na ulico,

Vojna.

Ali so Srbi že dospeli v Drač? To je vprašanje, na katero javnost še vedno ne more odgovoriti, ker so vesti jako protislovne. Belgrajska privatna poročila zatrjujejo, da je del Jan-kovičeve armade došel v Drač. Tudi na Dunaju so se razširile te vesti in listi so jih komentirali kot potrebno operacijo srbske armade, kateri Avstrija ne bo postavljala nobenih zaprek. Poročila se seveda silno križajo, tako da se je jako težko izpoznati v njih. Tako n. pr. nihče ne ve, katere srbske čete so bile, ki so zasedle Drač, ali one generala Živkovića, o katerih se je govorilo, da prodirajo preko Sinjine in Leša, ali pa one generala Jankovića, ki prodirajo iz Ohride. Nekateri listi poročajo, da znašajo te čete eno divizijo, a ni izključeno, da je njih število tudi večje. Javljalo se je tudi o velikih zaprekah pri prodiranju, poplavih, silnem deževju, težkočah aprovizacije, o spopadih s Turki in Albanci v gorah, a o vsem tem manjkajo avtentični podatki. Mogoče je tudi, da manjkajo oficijozna poročila samo radi diplomatskih odnošajev, ker bo s padcem Drača v srbske roke postala kriza perfektna.

Med tem so Albanci v sredo proglasili v Draču svojo avtonomijo in razobesili albansko rdečo zastavo s črnim orlom. V Valoni se je sestala konstituenta albanskih veljakov pod predsedstvom vojvode Kemala. Radi tega je to vprašanje stopilo v novo fazo in zato je velike važnosti, če so Srbi res že v Draču.

Po neki pariški vesti »Novoje Vremja« namerava Srbija obdržati Leš in Drač in primerno zaledje, zato pa je pripravljena odnehati od večje luke in podpirati avtonomijo Albanije na jugu od Drača do Janine.

ODLOČNA IZJAVA SRBSKE VLADE O MIROVNIH POGAJANJH PRI ČATALDŽI.

Belgrad, 29. novembra. V uradnem komunikatu včerajšnje uradne »Samouprave« se naznanja, da bodo vse srbske razpoložljive čete odšle na Čataldžo. List obenem pravi: Pogajanja med Turčijo in balkanskimi zmagovalci so se začela in bilo je pričakovati, da se bodo hitro končala. A Turčija je sedaj pogajanja nenadoma pričela zavlačevati. S takim svojim postopanjem bo končno Turčija prisilila zaveznike, da ji zadajo zadnji udarec in prepode Turke tudi iz Carigrada. Balkanske države niso hotele iti predaleč, a sedaj jih hoče Turčija k temu prisiliti. Vojna dolžnost poziva tudi srbsko in grško armado v Albaniji in Macedoniji, da prisostvuje operacijam pri Carigradu. In nato se bodo Srbi in Orki čimprej pripravili in ne bodo več izgubljali časa. Božja volja tako hoče, s tedaj bo zapečaten tudi mir, Turki pa preganjeni v Azijo. Ta članek »Samouprave« vzbujal povsod veliko pozornost, ker so mero-dajni krogi prepričani, da ne pomeni samo strahenje Turkov, ampak odločen sklep zaveznikov, da z zadnjim udarcem izsilijo rešitev iz točnega vprašanja in tako preprečijo intrige, ki se pletejo zadnje dni, s katerimi se hoče Turčija okoristiti in zboljšati svoj obupni položaj.

BOLGARI VJELI TURŠKO ARMADO.

Sofija, 29. novembra. Prva in druga divizija turških rezervistov sta v bližini Merhamli, med Dimotiko in Dedeagačem kapitulirali pred Bolgari. Tej turški armadi je poveljeval Vaver paša. Vjela sta dva generala, 252 oficirjev in 8879 vojakov. Bolgari so zaplenili 8 topov, 2 mitraljezi, 1000 konj in veliko zalogo municije. Turki so se udali po hudem boju, Vietnike so prepeljali v Dimotiko.

SRBI ZASEDLI DRAČ.

Drač, 29. novembra. Srbske čete so ravnokar zasedle Drač brez vsakega boja. Vsled odhoda avstrijskega parnika »Wurmbranda«, ki je imel brezzično postajo, je sedaj onemogočeno vsako brzojavljenje.

Leš, 29. novembra. Srbska vojska je včeraj zasedla brez boja Tirano, nato pa se napotila proti Draču, katerega je že zasedla.

PODJARMLJENI LJUMLJANI.

Belgrad, 29. novembra. Iz Skoplja se poroča, da je srbska armada po zadnjem boju pri Vecirovem mostu zasedla celo Ljumo. Ljumlja-

ni, najbolj divje pleme Albančev, so položili orožje in tudi pristali na to, da izroče vse one, ki so jih hujskali na odpor. S tem je temu delu srbske vojske pot do morja prosta.

USODA TURŠKE BITOLJSKE ARMADE.

Belgrad, 29. novembra. Celi oddelki premagane in razbite turške bitoljske armade se dan za dnem predajajo Srbom. Včeraj sta se predala dva bataljona: eden v Resni, drugi v Oridu. Po definitivnih podatkih so Srbi pri Bitolju zaplenili 66 turških topov, veliko število pušk, municije, materiala in cela skladišča hrane.

Belgrad, 29. novembra. V Bitolju je dosedaj okoli 20.000 turških vjetnikov, med njimi 100 višjih oficirjev.

SRBI V DIBRU.

Beigrad, 29. novembra. Včeraj je srbska vojska po hudem boju zasedla mesto Dibar. Okoli Dibra so se koncentrirali ostanki razbite turške bitoljske armade in Albanci iz Kalisije. Turki in Albanci so bili premagani. Prebivalci so srbsko armado svečano sprejeli; muslimani iz mesta in okolice so izjavili svojo pokornost in vdanost.

SRBSKA ARTILERIJA S TURŠKIM PLENOM PODVOJENA.

Belgrad, 29. novembra. Zaplenjeni turški topovi se popravljajo v Kragujevacu. Pripravila se tudi je municija. Poskusi so pokazali, da turški zaplenjeni topovi imenito streljajo. Srbska artilerija bo sedaj z zaplenjenimi turškimi topovi dvakrat večja kot poprej.

BOJI Z ALBANCI.

Belgrad, 29. novembra. Tretja srbska armada se je v severni Albaniji zapletla v boj z albanskimi četami. Vsi spopadi so se končali s porazi Albančev, ki so popolnoma razbiti. Albanci se ne prestano predajajo Srbom.

RAZPOLOŽENJE V BELGRADU.

Belgrad, 29. novembra. Razporejen je v mestu je vedno isto. Vsi oficijalni in neoficijalni krogi naglašajo, da bo Srbija ostala pri svojih zahtevah za luke ob Jadranskem morju. Nekateri listi poročajo, da je konzul v resnici lahko ranjen, a ranili so ga Albanci.

KRVAVI BOJI OKOLU SKADRA. NOČNI IZPAD TURKOV.

Cetinje, 29. novembra. Snoči so Turki z Bardanjo poskušali predreti kordon črnogorskih predstraž okoli reke Kiri. Razvil se je krvav boj, katerega se je razven artilerije udeležila tudi pehota. Kanonada pa je trajala do polnoči, ko so bili Turki odbiti. V Skadru skušajo Turki ohraniti svojo armado s tem, da razširjajo lažnjive vesti. Tako n. pr. govore, da so Turki pobili zavezniško vojsko.

Rieka, 29. novembra. Po večdnevem odmoru je bila včeraj ponoči huda kanonada na Taraboš in pred Skadrom. Kanonada je prenehala šele zjutraj. Prestolonaslednik Danilo je obolen in je moral na zdravniški nasvet leči v posteljo.

POVRATEK KONZULA EDLA.

Budimpešta, 29. novembra. Po vesteh, ki so došle semkaj, je včeraj konzul Edel odpotoval iz Skoplja na Dunaj in se bo danes ponoči peljal skozi Budimpešto.

Berlin, 29. novembra. »Vossische Zeitung« poroča iz dobro informiranih krogov, da poročilo konzula Edla na zunanje ministrstvo še sedaj ni prišlo na Dunaj kljub temu, da je bila prva brzojavka oddana že pred 36 urami. In tudi prvo poročilo se je zamoglo samo deloma dešifrirati, ker ni jasna. Konzul je dobil nalog, da se naj nemudoma vrne. Pričakujejo ga jutri, nakar se bo definitivno zvedela resnica o dogodkih v Mitrovici in v Prizrenu.

BOLEZEN PRINCA GJORGJA.

Belgrad, 29. novembra. Princ Gjorgje je nevarno zbolel in so ga prepeljali v Belgrad.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Berlin, 29. novembra. Z dobro informirane strani se poroča, da je angleški ministrski predsednik podvzel pri evropskih kabinetskih inicijativah, da se v enem izmed evropskih glavnih mest skliče poslaniška konferenca, ki bi se ba-

vila z Albanijo, Dardanelami in Egejskimi otoki. Podrobnosti o tem predlogu še niso znane, vendar se splošno govori, da ta predlog ne bo dosegel zaželeni uspeh. Tak predlog bi bil mogoč le v tem slučaju, ako bi se, bodisi s katerekoli strani stali kakšni konkretni predlogi o teh važnih vprašanjih.

Petrograd, 29. novembra. Posebna ruska komisija je dobila nalog, da za veliko svoto 5 milijonov rubljev, nakupi avtomobile za vojno službo.

Magdeburg, 29. novembra. »Magdeburger Zeitung« prinaša brzojavko iz Petrograda, da je avstrijski poslanik v Petrogradu, grof Thurn sporočil carju Nikolaju željo avstrijskega cesarja, naj bi on posredoval v Belgradu, da bo Srbija bolj respektirala želje avstrijske monarhije.

Belgrad, 29. novembra. Mednarodni položaj se presoja tu kot ugoden. Naglašja se zlasti, da zasedenje Drača od strani srbskih čet ne bo situacije čisto nič spremenilo.

Petrograd, 29. novembra. »Novoje Vremja« poroča od jako važne strani: »Dejstvo, da je Avstrija pričela forsirati idejo albanske avtonomije, je jako imenitna misel in bo balkanskim državam v korist. Avstrija je pokazala, da noče sebično izkoristiti situacijo na Balkanu. To je najbolj razvidno iz tega, ker ni protestirala proti okupaciji Sandžaka. Sporazum med Avstrijo in Srbijo je torej čisto mogoč. Srbija je za monarhijo važno izvozno tržišče, za to je tudi potrebno, da živi Avstrija z njo v najboljših odnošajih.

INTRIGE PROTI RUSKEMU POSLANIKU HARTWIGU IN SRBIJI.

Belgrad, 29. novembra. Včerajšnja vladna »Samouprava« piše: Dočim so se razširjale v evropskem časopisju senzacionalne vesti, da ruski poslanik v Belgradu, Hartwig ščuva Srbijo in hodi na svojo pest h kralju v avdijenco, mi nismo smatrali za potrebno odgovarjati na te vesti. Sedaj pa, ko smo sprevideli, da imajo te senzacije vesti globokejši pomen in namen zvrniti vso odgovornost edino na Srbijo, ki brani baje svoje življenjske interese v prvi vrsti v rusko ne pa svojo korist, zato moramo izjaviti, da poslanik Hartwig razven na kralja rojstni dan ni kralja nikdar posetil, da se v srbske posle čisto nič ne meša, ker srbska vlada tega nikomur ne bi dopustila. Hartwig dela samo po instrukcijah svoje vlade. Konečno, pravi »Samouprava« se v očigled intrigam take vrste evropski svet lahko prepriča, s čem vsem se imamo boriti, ko branimo svoje življenjske interese.

Slovenska zemlja.

»Moja hiša je hiša molitve!«

Je zapisano, sredi Gorenjske, v mestecu, na procelju lepe gotске cerkve sv. Petra, v kateri je pridigoval kapelan, tretjo nedeljo v listopadu. Ustno izročilo pravi, da sta se pogovarjala dva mladeniča nekje v ozadiju božjega hrana, ki je brhki kaplan vezal besede v lepe stavke. Prenehaj je in opomnil, da je šepetanje nedopustno. Ko pa to ni koristilo, je prekinil zopet govor in rekel, petelinu primerno, da počaka in konečno je zagrozil onima z državnim pravdnikom. To se je vršilo na tak način, da človek pride do misli, da se je temu gospodu posebno dopal odstavek v Martinu Kačurju, ki govori in slika pridigo in hoče sedaj porabiti praktično. Smo edini v misli, da se božje službe ne sme motiti, kar je tudi nedostojno. Vidi se pa tudi, koliko vpoštevata ta duhovni gospod svetost kraja in koliko je svetega na njemu. In da ji njegova osebnost nosila res nekaj, kar zahteva cerkev in njen pouk, bi ne bilo ljudi treba opominjati k pobožnosti. Kakršno seme seje raz prižnico tak sad žanje. Veruje naj, da se je že stiskalo marsikatero srce v studu in sovraštvu do njega, odkar seje luliko v preproste kmečke duše. In marsikatera pest se bo stiskala, ko bo že zdavno sejal veter drugod. Solze bodo tekale zastoni, ki jih rodeva njegova maziljena roka v krščanski ljubezni. Kaj mar! kapelanu, da molji v duhu in resnici. Za to nedostaje časa. V duhu in resnici je treba delati politiko. Kazati je treba cukreni smehljaj in ono svetohlinško besedo, v kateri preprosta duša ne opazi one zavratnosti, one zlobe, s katero dandanes

klerus objema vernike v svoj iudežev objem in posebno slovensko ljudstvo. Ta cukreni obraz tega petelina rube in trga, kar je še skupnega in potem vodi razbite kose z železno roko na napetih vajetih. V to je najlepši vzgled tukajšnja »inteligenca«. To je povečini uradništvo, ki krivi hrbte pod bičem tega duhovnega gospoda. In kdo je temu kriv? Inteligenca, oziroma uradništvo samo. Najprvo se pusti zaslužiti za stroj, proda vse duševne sile in svojo voljo in dela, kakor stroj, kakor že ravno odpira strojni ventil. Za vse fineše je top. Ali je to inteligent? To kaže duševno uboštvu, ki je lastno ravno slovenskemu polomikancu. In čez tako slabotno voljo pade energična roka predrznega kapelana in oni skrivi hrbet. Vpreže se v jarem, stoka pod udarci in vendar sili še vedno pod bič. Ta uspehi je sad razcepljenja in premale duševne omike. Hodi prihljujeno v cerkev k zadnjemu blagoslovu, se postavlja na prostor, da ga uzre milost-kapelan in potem zapuša z gnjevom, jezo in sramom ta kraj, kamor ga je zapodil bič. In on poljubuje to roko in postane — hinavec. Nobeno sredstvo se mu potem ne zdi prestudno in sledi pasjeponižno maziljeni roki v svetohlinstvu in zahrbtnosti. Taki so značajni pol-inteligence malih kranjskih mest. Prave omike se išče zaman. Tako imamo brezdušne stroje na eni strani, na drugi hinavce. In to je generacija, ki stopa sedaj na javno polje. To rodi klerikalizem, tako vzgajajo duhovni gospodje in služijo Bogu v svetiščih, na katerih stoje vzvišene besede: »Moja hiša, je hiša molitve.«

DNEVNI PREGLED.

Gorenjsko učiteljstvo kranjskega in radovljanskega okraja, raduj se novega nadzornika K. Simona! Možakar ima že pripravljene razne »metode«, kako bo »dresiral« napredne učitelje in učiteljice in po svoji in Maierjevi metodi kristaliziral — značaje! Seveda, če ne bo — dež!

Krivososl in krivokrakim žurnalistom na Dunaju in v Gradcu bi morala naša vlada za njihove nesramnosti sama prav pošteno naviti ušesa. Ta svojati ni le nezasišano predrzna, nego tudi vnebovpijoče neumna. Človek se pri-jema za glavo, ko čita neverjetne oslarije teh kapitalnih ignorantov. Tak nemški žurnalst bi si med Slovenci niti neslanega kruha ne zaslužil, a igra pri »svetovnih« nemških listih veliko vlogo. Te prazne butice še lastnega jezika ne znajo pravilno, ne razume nikogar na tem svetu nego dunajske Wasserereje in Plattenbrüderje, ne znajo zgodovine niti toliko, kolikor pri nas vsak nižji gimnazijček, sveta niso videli niti toliko, kolikor naš Ribničan, pa ti vendar pišejo taki bedaki ošabno in mogočno o vsem svetu. Pišejo res da oslarije, a piše jih s »prepričanjem« in z nesramno apodiktichnostjo. Kar so že glede Balkana naklatili ti nevedneži v svojih žurnalih, to je bilo tako, da bi vsak pes poginil, ako bi moral požreti tisto brozgo. Lahko se jim smejo Srbi in Bolgari, ker takih tepcev med sabo še nimajo. Da pa niti Slovencev in Hrvatov ne poznajo, dasi živimo v isti državi, to čitamo vsak dan ter se jim — krototamo. Prešeren nam je prvi opisal slovensko slovino! In veste kdaj? Leto 1860! Slovenci tiskanih knjig sploh ne znajo čitati. In veste kdaj? Leto 1912! Kaj bi se človek jezil na take todlne? — A ta predrzna nesramna svojati je zdaj začela še kričati na nas, da smo nepatriotični, veleizdajniški, da ručemo proti obstanku države. Mi Slovenci smo proti Avstriji? Od leta 1378, pa do leta 1697, so Slovenci branili nemško in avstrijsko cesarstvo pred turškimi navali. Stotisoč in stotisoč Slovencev je padlo na bojiščih, ko so branili državo pred Osmanli! Da so imeli Nemci časa, med sabo ravsati in kavtsati se, so Slovenci s svojimi telesi delali nepredore zid! Brez slovenskih junakov in brez jugoslovanskih herojev bi bili Turki pozobali vso Avstrijo in vso Nemčijo! Le do leta 1613, je dala samo Kranjska deset milijonov goldinarjev za obrambo avstrijske meje! In ko so prišli leta 1592, Turki prvič pred Dunaj, kdo jih je ubranil? Naš Kacijanar s Slovenci! In ko so prišli leta 1683, Turki drugič pred Dunaj, kdo ga je rešil? Slovan, poljski kralj Jan Sobieski! Kdo je rešil leta 1849, Avstrijo, da ni razpadla? Ruski general Paskievič s svojo rusko armado! Kdo je rešil cesarju Dunaj? Hrvatski ban Jelacič!

Žalost in jeza Otona Srebovca.

(Spisal Mirko.)

(Dalje.)

»Skoro bi me bila odkrila,« je hitela Ela. »Pa sem čula zadaj znan glas in moja sreča. Sicer bi bila komedija.«

»Kaj neki?« je pristavil Toporšak. »Malo več smeja bi bilo nam, onemu pa bi se zljaj žolč na vse nas tri.«

Prijeli so se drug drugega pod pazduho in vesele jim je bilo. Ali molčali so vsi trije, ko so stopali nizdol, da po ovinku dospo nevidno v mesto. Iz doline je vzhajala nočna megla in počasi zavijala pobočja v beli prt. Kmalu je obšla tudi te tri, izginili so v njenem krilu in čez nekaj časa je dahnila globoka noč mirne sanje na Elo, Toporšaka in Javora.

XII.

Dolgo sta hodila Srebovec in Omaka po mračnih cestah. Votlo je odmeval glas od gluhih sten, v dolini je vriskala sova. Odgovarjalo je iz nasprotne strani turobno, prav v srce se-gajoče. Poslušal je Srebovec in sedalo mu je nekaj mrzlega v nedrije. Polasčala se ga je misel, da bi poiskal ta glas, ker zdelo se mu je, da leži v njem nekaj, kakor danes v njegovi duši. Vendar se ga je bal in da bi bil sam, bežal bi bil.

»Ootovo je šla ona zdavna že domov in mislila — ah, da — — —.« Stisnilo mu je grlo, ni mogel dalje. Kakor vihar mu je vršalo

v glavi. Razprt je bil sam s seboj. In v tisti srd ali holje žalost, ki ni vedel ravno kje ji je izvir, je kapala misel, misel nanjo in ravno prošle ure, kakor kaplja na žareče železo. Kipelo je v njem, valovalo, da ni vedel kje hodi; pozabil je celo tovariša, ki je stopal poleg ves poparjen, trdo držeč svojega omahujočega prijatelja. Začenjal je pogovor, ali Srebovec ni odgovarjal. Zadrževal je zadrltel, zamahnil z roko in zagodnjajal nerazumljivo. Naposled je opustil Omaka vsako prigovarjanje in se udal ob strani tovariša v dodeljeno usodo. Ni mu šlo v glavo, kako tako bolestej radi deklina, ki jo komaj pozna Srebovec. Misli je in zma-jeval. Gledal je v nebo in štel zvezde. Spomnil pa se je nehoče dopoldneva, ko je bil za ka-menito mizo in iz bližine ste sijali dve očes-ci, liki te zvezde. Popraskal se je za ušesom, malo zacmokal in pogledal tovariša. »Saj bi bilo kmalu meni tako,« je pomislil. »Hvala bogu, da je konec, da je prepozno, sicer...« In bil je zadovoljen s sabo. — »In da bi vsaj vedel! je izgovoril Srebovec na glas, ko sta stopala po trgu. »Da bi samo slutil; hvaležen bi ti bil.« Tiho je nadaljeval: Pokleknil bi pred tebe, poljubil ti kolena in prosil oproščenja: Saj nisem kriv sam, ha ne; krivi so drugi.« Zopet mu je klonila glava pod težko mislijo. Videl se je pred njim skesanega, ne skesanega. Samo v boli je trepetal, da bi ona ne mislila, da ni hotel. Da se je smejal izza ogala, ko ga je pričakovala. Planil bi do nje in povedal, da ni on kriv; drvelo mu je skozi žile, sedaj bi bil tekel, da bi vedel kam. Prosil bi jo, jokal bi: »Draga, poglej me, tu sem; takrat nisem mogel, drugi so krivi. Odpusti! Poljubim ti krilo, po-

ljubim tla koder si čakala name, samo odpusti. Oprosti. Kriv nisem jaz... In ona — je misli dalje — »pogledala bi me v oko, se sklonila in šepnila — odpušcam, moj dragec.« — Vztrepetal je —. »Sklonila bi se še niže in čutil bi mehki njen dih, čutil bi rožnato lice, na trpečem svojem licu.« Ob tej misli se je zdel sam sebi junak, ki ga kriva usoda tepe, ali on trpi in ne ječi. Hrabro nosi svojo bol, ne plače in ne toži. Mehka gorkota se mu je zllila preko srca in skoro bi bil zaplakal od sladkega ginitenja. Saj se je videl trpina nedolžnega in sedaj, — spoznal je ona njegova plemenitost in vrla se mu je na prsi. »Niže bi se sklonila, oklenila bi se nežne roke mojega vratu in... zibnil bi v sladkih sanjah.« Težko je sopol in stopal počasi. Pil bi življenje iz rdečih usten, kakršno sanja le mladenička duša, kakršno pije le mladost. Privil bi jo na prsi in hotel bi umreti v njenem naročju. Ne čutil bi grenke smrti. »Toda, sedaj ne vem!« Zopet se je zganilo v srcu in zaključevalo. Pospešil je korake preko trga, zavil mimo obokov in s tovarišem sta izginila v temni veži. Zadrževala je znoja kri po žilah, planil je v sobo. Strgal je svrtnik raz sebe, da so zaječali šivi. Trdi klobuk je vrzel pred noge po zraku in se vrgel z obrazom na posteljo. Zaril je suhe roke v mehko pernico in krčevito oral s kljukastimi prsti po nedolžnem blagu. Srce pa se mu je krčilo v ljutem viharju. Prestal je za hip in privzdignil glavo. Čul je praskanje kamenčkov na oknu in zdelo se mu je, da sliši smeh iz Javor. Fleho je gledal Pepče Omaka osineli obraz in trepetal je v strašnih mislih. Da bi ne bila

noč, planil bi na prsto in si rešil vsaj življenje. Ali bila je noč zunaj, črna in kakor oči gladne zveri so se mu videle zvezde, ki so trepetale na temnem azurju.

Pomislil je Srebovec in v hipu je stalo vse pred očmi. Da so zašunkali kamenčki, je bila le domišljija. Ali domišljija ni bila, kar se je vršilo, ki ga je potisnilo v tak položaj. Vendar je prišel trenutek, ko je dvomil, če niso to le sanje. Prijel se je za čelo in čutil je silni utrip žile. Znova je mislil in spoznal je, da je vse resnično, da je bil zmaj, da je govoril in da se odpelje že danes, predno vziđe sonce. Zatrepetal je ob tej misli. Predno vstane dan, torej videl je ne bo in bogve ali sploh še kedaj. On pa ima toliko povedati, razjasniti in ne bo mogoče. V dvomih odide, v dvomih in slutnjah jo pusti, — njo! Planil je kvišku, prevrgel stole in umivalnik. Kri mu je zaplula kakor ogenj in vihtel je pesti in se režal in stokal, kakor bla-zen. Teptal je svrtnik, bil ob zid in mrevvaril obličasti trdi klobuk, kot da je krivo to bomo pokrivalo. Oči so se mu svetile in iskal je ne-paščeval. Kravvo bi česa, nad katerim bi se maščeval. Kravvo bi česa, nad katerim bi se maščeval. Vajen je pač bil, da se mu je do sedaj izpolnila vsaka želja, da je dobil, kar je hotel in da se je godilo po njegovih volji, brez oporekanja. Zdelo se mu je, da mu klubuje usoda in ves svet iz same nagajivosti. Da bi mogel, bičal bi uro, to temo, vse, vse bi kaz-noval. Zakaj, da se ravno to ne bi izteklo po njegovi volji, mu ni hotelo v glavo. Preudarjal je in mislil zopet in zopet, prave pa ni pogodil. In opetovano je dvignil pesti in bil po opravi in mečkal kar mu je prišlo pod tresočo roko, polno osvete.

Kdo je premagal Lahe pri Sv. Luciji, Custozzi, Mortari, Novari? Čeh grof Radecky! In končno, kdo je okupiral Bosno in Hercegovino? Slovenci in hrvatski fantje! Tako so »izdajali« Slovani, in še posebej mi, Slovenci, našega cesarja in našo državo! — Čifutska in nemško-nacionalna žurnalistska nesramnost, vzemi zgodovino v roko, potem šele bljuj in beyskaj na nas! Zvestobe do vladarja in države se Slovenci ne dajo učiti od duševnih siromakov dunajske in graške sorte. Mi smo to zvestobo že stotičkrat dokazali s prelivanjem krvi in z denarjem Nemški žurnalisti pa jo dokazujejo le z razlivanjem — tinte!

Imel brata Janeza, ki je bil starejši od njega in ki je bil delomržen fant in ves udan pijančevanju. Brata sta živila med seboj v prijateljstvu in slogi. Toda to samo na videz. Mati je hotela prepustiti posestvo mlajšemu sinu Francetu, ki je bil delaven fant in ki je vsak krajcar štedil. Bil je več let v Ameriki, odkoder je pošiljal materi domov denar. Zato je mati sklenila, da bo France prihodnji gospodar hiše. To pa je silno grizlo brata Janeza, čeprav ni hotel tega pokazati na zunaj. Tisto nedeljo pred Velikim smernom t. l. je prišel France Burgar iz Amerike v svoj domači kraj. S sabo je prinesel 300 K, katere je določil za domače gospodarstvo. In začel je popravljati v hiši, kar je bilo poprave potrebno. Neki dan sredi meseca septembra je v svojo hišo prišel France. France je rekel vozniku, naj strese pesek pred hišo. To pa ni bilo povšeči Francetovemu bratu Janezu. Naročil je vozniku, naj pelje pesek na vrt in naj ga tam strese. Prišlo je med obema bratoma do prepira, ki je postajal čimdalje ostrejši. Med preprirom je Janez pograbil nož in je napadel brata Franceta. Ta mu je dal zausnico, nakar je Janez sunil Franceta z nožem v roko. France je menil, da je dobil rano sam pri ruvanju, ko se je dregnil ob voz in se potem ni več jezil na svojega brata. Vse bi bilo dobro in morda ne bi prišlo do uboja, če ne bi se Janez bahal s tem, da je sunil brata z nožem. Pravil je nekemu zidarskemu pomočniku Francetu Burgarju, da je sedaj postal brat bolj ponižen, ko ga je oklal z nožem in mu puščal kri. Tudi drugod se je Janez bahal s tem junaštvom. To pa je prišlo bratu Francetu na uho. France se je vsled tega silno razsrdil, pograbil je oni večer, ko je to slišal, — bilo je 9. oktobra — sekuro in je šel iskati svojega brata, katerega ta čas ni bilo doma. Šel ga je iskati z namenom, da ga ubije, kjer koli ga že dobi. Prišel je do Dolčičeve kovačnice, kjer se je Janez mudil. France je obstal pred hišo in je poslušal. Brat v kovačnici je ravno pripovedoval, kako je Franceta oklal z nožem in kako je sedaj ta ponižen kakor jagnje. To pa je Franceta še bolj razjezilo in ga še bolj potrdilo v sklepu, da brata ubije. Ko je Janez odšel pozneje iz kovačnice, je pritekel France za njim. Ko je Janez zaslišal hitre korake zaseboj, se je ozrl. Toda v tem hipu ga je udaril France s sekuro po glavi, da se je takoj zgrudil na tla. Vendar se ni onesvestil. Poskušal je vstati in je zakričal: »Primojduš, ti me pa ne boš!« V tem pa je France zamahnil in je z vso močjo udaril s sekuro brata po glavi in sicer na teme. Ta pa se je zgrudil in ni več vstal. Brat je ubil brata. France je po izvršenem zločinu takoj šel in se prijavil orožnikom. Porotnikom se je stavilo dvoje vprašanj in sicer glede namena uboja in uboja samega. Prvo vprašanje so soglasno zanikali, dočim so na drugo glede uboja pritrdili z 8. glasovi z da in z 2. ne. Nato je sodišče obsodilo Franceta Burgarja na sedem let težke ječe.

Zahtevajte odločno in izrecno pri nakupovanju kavnega pridelka Kolinsko kavno primes v korist »Družbi sv. Cirila in Metod«, z znamko »Sokol«, iz edine jugoslovanske tovarne kavnih primesi v Ljubljani!

Zadnja t. i. 48. številka »Slov. Ilustrovanega Tednika« vsebuje sledeče slike: Od Turkov obžgana vas pri Bitolju; srbski princ Aleksander jezdi zmagoslavno na čelu srbske vojske v Bitolju; turške grozovitosti; Pred Srbi bežeči Turki napadejo mirne prebivalce, jih uničijo ter pomore starčke žene in otroke; podivjan Avstrijec ustrelj krščanskega zidavnika, ki mu hoče obvezati rano; Slovenec Štibil c. kr. avstr. mornarski učitelj, ki je sedaj na avstrijski vojni ladji »Cesarica Marija Terezija« pred Solunom; umorjeni španski ministrski predsednik Canolejas; odhod nove bolgarske armade iz Sofije; Bolgari v boju pri Drinopolju; vzhodna trdnjava Lozengrada in tam ujeti Turki; bolgarski častnik daje turkom, ki so ujeti, cigarete; bolgarska pehota v bitki pri Corlu; proslava bolgarskih zmag v Sofiji; ujeti Turki v Libereh na Češkem; kamor jih je poslala avstrijska vlada; Prizren; zadovoljna Dolenja; srbski vojaki tretjega poziva (priletni možje); črnogorski junaki; ded, oče in sin. »Slovenski ilustrovani Tednik« je zelo zanimiv ter bi naj ne manjkal v nobeni slovenski hiši. Naročite si ga, razširjajte ga!

Kinematograf »Ideal«, židovska drama »IV. zapoved« je jako originalna in je tudi jako uga-jala. »Vojna poročila z Balkana« so to pot jako zanimiva. Veliko veselosti in smeha vzbujajo komične slike »Najboljši čarovnik« — »Kittileva poroka« in posebno pa, čudni dogodiljaji Trebunšnika in Kljukca. Predvaja se še samo danes in jutri. Nihče naj ne zamudi ogledati si ta originalen vsprej. V torek »Najnovejša poročila z Balkana« in Asta Nielsen »Če pade krinka«.

Loterijske številke. Trst: 43, 36, 78, 17, 45.

Trst.

»Dan« prihaja v Trst že nekaj dni šele ob 3. uri popoldne. Sinto je tako dolgo časa čakati na list. Toda tržaški čitatelji »Dneva« vedo, kdo je vsemu temu kriv. Saj je poprej prihajal »Dan« že ob 6. jutraj v Trst, ob pol 7. se ga je že dobilo v tobakarnah. Vsem tem šikanam je kriv ljubljanski državni pravdnik, ki je menda, kakor stvari kažejo, precej zaljubljen v belo obleko. Kadar je »Dan« oblečen v deviški obleki, ljubljanskemu drž. pravdniku bide zaračeno srce. Zato pridno konfiscira. Ko bi »Dan« pisal laži, bi seveda nikdar ne bil zaplenjen. Ampak »Dan« piše resnico, zaradi tega tako pazijo nanj. Bogvaru, da bi izvedelo slovensko ljudstvo resnico! Tega se oni, ki nam prizanašajo vnebovpioče krivice, preveč boje. Hočejo, da ostane našemu narodu vse prikriti. »Dan« pa je do danes — in bo tudi naprej — odkrival vedno resnico. Zato je tako preganjan. Vse to nič ne pomaga. Uverjeni smo, da bodo tržaški čitatelji vzile temu, da prihaja »Dan« v Trst vsaj še popoldne — in to po krivdi vlade — raz-

širjali »Dan« med slovenskim ljudstvom v Trstu. Do danes so konfiskacije le koristile »Dnevu«. Koristile bodo tudi naprej. Bolj ko bo vlada zatirala pravico — v znamenju konfiskacij — tembolj se bo ljudstvo oklepalo lista, ki leži vladni v želodcu. Če bo šlo tako naprej, bo res v najkrajšem času napočil dan spoznanja, kajti ljudstvo se, spoznavši krivice, ki se mu gode, ne bo pustilo več teptati in zatirati, ampak bo odločno nastopilo...

Slovenska mladina v Trstu, danes na sestanku! Veliko je število slovenske mladine v Trstu, ki se žal, premalo briga za izobrazbo. Ker preti šolidorasli mladini velika nevarnost s strani naših narodnih nasprotnikov, je potrebno, da se vsa ta mladina trdno združi, da se organizira v Narodno-socialni mladinski organizaciji. Danes (nedelja) priredi omenjena organizacija velik sestanek, ki se bo vršil ob pol 11. uri popoldne v društvenih prostorih N. D. O. pri Sv. Jakobu (blizu »Jadrana«). Trž. slovenska mladina, udeležiti se tega sestanka! Sestanek je velikega pomena. Nihče naj raditega ne manjka. Mladina, pusti vsaj za danes dopolne brez-koristne plesne in pohiti na izobraževalni sestanek! Upamo, da se to tudi zgodi, kajti mi moramo naprej, lepim ciljem nasproti.

V tržaški mestni plinarni je več slovenskih delavcev, ki so uslužbeni že nad štiri leta, a so še vedno provizorično nastavljeni, med tem, ko se nastavi regnikole za stalno v nešteti službah že v prvem poletju. Slovenski deželni poslanci naj bi se malo zganili in pobrigali za ubogo slovenske delavce v mestni plinarni. V mestni plinarni se nahaja ravnatelj, ki je zelo naklonjen regnikolom, a je smrtni sovražnik Slovencev. Ali on sme tako postopati? Mi se bomo na vsak način s tem človekom še bavili. Povejmo pa vnaprej, da ne bomo dopustili, da bi se delale take lumparije.

Godbeni odsek »Zveze Jugoslovanskih železničarjev« v Trstu priredi danes (nedelja) ob 4. uri popoldne v dvorani gostilne »Balkan« (ex Grotta) plesno zabavo. Pri plesu svira orkester Z. J. Z. Slovenski železničarji, vabljeni ste na to zabavo. Vabljeni so tudi drugi Slovenci, ki simpatizirajo z Zvezo Jugoslovanskih železničarjev, posebno pa mladina. Pričakuje se obilne udeležbe.

Ciril in Metodov ples, ki ga prireja vsako leto tržaška slovenska mladina se bo vršil v soboto, dne 1. februarja. Tržaška slovenska mladina, agitiraj, gre se za Družbo sv. Cirila in Metoda.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

OGRSKA POSLANSKA ZBORNICA. KRAVALI PRED PARLAMENTOM.

Budimpešta, 30. novembra. V današnji selj ogrske poslanske zbornice je ministrski predsednik Lukacs opravičeval absolutistično stanje na Hrvaškem. Iz njegovega govora je posneti, da vlada še ne misli kmalu odpraviti komisarijata, katerega smatra kot nekaj blagor za Hrvate, ki so se baje sedaj popolnoma spokorili. Lukacs je v svojem govoru naglašal, da je bila integriteta ogrske državne polovice po izvolitvi zadnjega sabora v veliki nevarnosti. Koalicija in stranka prava sta sklenili pakt, da ne odpošljeta v ogrski državni zbor zastopnikov hrvaškega sabora, kar pomeni toliko, kakor ločitev Hrvatske od Ogrske. To je morala Ogrska na vsak način preprečiti. Ker so se razmere po razpustitvi sabora le še poslabšale, je bila vlada končno primorana, da je odpravila ustavo in segla po komisarijatu, ki kakor kažejo vsi znaki, tako v gospodarskem kakor političnem oziru jako blagodejno upliva na prebivalstvo(?), ki se je sedaj popolnoma pomiril. Sicer je pa ministrski predsednik mnenja, da se sanacija nagodbene stanja nahaja v najboljšem štadiju. Zbornici je bila predložena volilna reforma in nova železniška pragmatika, ki naj izboljša odnošaje med Madžari in Hrvati.

Budimpešta, 30. novembra. Povodom današnje seje ogrske poslanske zbornice je prišlo pred parlamentom zopet do zelo velikih kravalov. Opozicija je hotela vdreti v parlament, a orožniki so to z bajoneti preprečili. Poslanci so psovali orožnike z vsemi mogočimi psovkami kakor: Šufti! Sram vas bodi! Krvniki, lopovi! Norci!

V JANINI.

Belgrad, 30. novembra. V Janini je zbrana še precej močna turška armada, ki je dobro utrjena in imenitno preskrbljena z municijo. Proti Janini prodira precejšnja grška armada, od severa pa kolona Srbov. Tu se bo vršil zadnji boj z zapadno turško armado.

RUSKA DUMA.

Petrograd, 30. novembra. Pri otvoritveni selji novoizvoljene ruske dume je imel predsednik Rozdjanko važen govor, v katerem je povdarjal, da je ruski narod do duše vdan svojemu carju in ravno v tem času pripravljen žrtvovati svoje življenje za svojo domovino, ako bo to potrebno. Ta izjava predsednika je v zbornici vzbudila nepopisno navdušenje. Predsednik je moral za nekaj časa prenehati z govorom, da je nastal mir. Poslanci so klicali: Živel car! Živel armada! Živel ruski narod!

AVTONOMNA ALBANIJA.

Dunaj, 30. novembra. Provizorični predsednik avtonomne Albanije, Izmail Kemali bej je pozval narod, naj se ne upira prodirajoči srbski armadi, ker bodo avtonomijo Albanije tako čuvali velevlasti. O vesti, da so Srbi že zasedli Drač, še sedaj ni uradnega poročila, četudi se je to najbrže res že zgodilo.

AFERA PROCHAZKA.

Dunaj, 30. novembra. Jutri bo vlada priobčila poročila konzula Edla o aferi Prochazka. Konzul Edla pričakujejo danes na Dunaj. Av-

strijska vlada bo baje zahtevala v zelo ostri obliki od Srbije zadoščenje. Tu pričakujejo nestrpno poročilo o tej zagonetni aferi.

MIROVNA POGAJANJA.

Carigrad, 30. novembra. Vlade v Petrogradu, Parizu in Londonu so izročile turškim poslanikom noto, v kateri se Porti svetuje, naj sklene mir z balkansko zvezo, sicer zna zgubiti še ta teritorij, katerega ima sedaj v rokah. Istočasno so vlasti nasvetovale tudi balkanski zvezli, da čuva vojni in narodni prestige turškega cesarstva.

Carigrad, 30. novembra. Sestanek med generalom Savovom in vojnim ministrom Nazim pašo je bil nenavadno prisrčen. Uradno se demantira, da je Turčija stavila take pogoje, ki popolnoma izključujejo premirje. Naglašja se, da ne gre sedaj toliko za mir, ampak v prvi vrsti za sklenitev premirja.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Mali oglasi.

Proda se dekoracijski divan in kredenca Grubarjevo nabrežje št. 14, pritličje.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte

se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4-
sedaj samo K 1-95.
Velikanska zaloga
gramofonov!
Zahtevajte cenice.
25 cm velike, dvostranske, primarno najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod lastno ceno.
K 1-95 K
Fr. P. Zajec, Ljubljana Stari trg 9

Štampilje
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 36.
Ceniki franko.

Pozor! Pozor!

Kdor hoče imeti lepo

električno razsvetljavo,

naj se oglasi pri trg. zastopniku

Francu Železniku,

v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, I. nadstr.

Največja in najcenejša zaloga električnih

„Ergo Wolfram“ žarnic.

Specialna trgovina

finih ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani, Zidovska ulica 5.

Predtiskarija. — Tamburiranje. — Mon-

tiranje. — Pilsiranje.

Miklavž

kupi najceneje razno sveže

domače pecivo, Miklavže,

hudobce, bonbonijere, šibe

itd. pri

Jakob Zalazniku

slaščičarju v Ljubljani.

A. Kje pa pustite prusiti svoje nože in škarje?
B. Pri gosp. Ivanu Kraigherju. On je fin umetni brusac. Tudi se dobi pri njem vsakovrstno zelo dobro blago. Obiščite ga, stanuje v Ljubljani, Židovska ulica št. 3.



KLOBUKI

moderno nakiteni, oblike, kakor vse potrebščine za modistke prodaja ceno:
Minka Horvat
Ljubljana, Stari trg št. 21.
Popravila točno in najceneje.

Premog

izborni češki, ki prekaša vse druge vrste premoga tu, v velikih, srednjih ali manjših kosih, se po izredno nizki ceni takoj odpošilja vsaka množina vagonov. Prodajna pisarna češkega premoga in briketov: J. Paulln, Ljubljana, Nova ulica št. 3

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenc, v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

Odda se:

Za februarjev termin 1913:
lep, velik lokal
pripraven za trgovino, odvetniško pisarno itd. v dobri legi mesta.

Za februarjev termin 1913:
lokal za trgovino
v najlepši in tudi najprometnejši legi mesta

Za takoj: Užitnine prost
lokal za skladišče
pripraven tudi za delavnico itd., eventualno z uporabo levega dvorišča.

Različne lokalitete
(šupe) z velikim okolo ležečim prostorom, pripravno za stavbenike ali sploh za obrtnike, ki rabijo velika skladišča tudi na prostem.

Natančneje se poizve:
v pisarni št. 12 v hotelu pri „Maliču“ nasproti glavne pošte.

Najfinjši

SPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Nobena kapljica ne koristi tako želodcu, kot pristni želodčni liker



Blizu in daleč Vse ga pozna, Kdor ga ima, ima zdravje doma!

Zahtevajte pristni „FLORIAN“
Zavračajte ponaredbe!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Poslavno vsrovano

Posebna specialiteta likerija



Posebna specialiteta likerija

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!



10 K; najfinjši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano-vitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnice 3 K, 350 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 1470 K, 1780 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 450 K 520 K, 570 K, spodnja pernica iz močnega, črtnatega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 1280 K, 1480 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 790, Češko.

Najcenejši nakup

božičnih in novo- :: letnih daril. ::

Juvelir, zlatnina, srebrnina in razne ure. Vsakovrstna nova dela in popravila izvršujem v lastni delavnici. Blago samo prve vrste. Najnižje cene.

LUD. ČERNE

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodni cenilec

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.
Ceniki zastoj.

Trboveljski kosovni premog

100 kg K 2'80—K 3'36,

Trboveljski kockovni premog

100 kg K 2'64—K 3'20.

Trboveljski orehovni premog

100 kg K 2'48—K 3'—.

Češki salonski zvezdni briketi

znamka P. B., izvrstno gorivo, 100 komadov K 1'60—K 1'80.

Trda in mehka bukova drva

v polenih in nacepljena dobavlja točno

L. Schiffer, Ljubljana,

Dovozna cesta, tir Jnžne železnice.

Tvrda Bilina & Kasch nasl.

M. Schubert

Ljubljana, Zidovska ul. 5

Priporoča svojo veliko zalogo glaze in raznovrstnih drugih rokavic, modno blago, parfumerijo, galanterijo, ročna dela, izdelovanje vseh vrst prevlečenih gumbov, kakor tudi vse kirurške potrebščine klinne pasove, ravnodržalec itd. po najnižjih cenah. Snaženje vseh vrst rokavic. Moderna predtiskarija. Postrežba točna in solidna. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

JULIJA ŠTOR

Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.



največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih golsserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izviritev po vseh cenah.

!! Sijajna zmaga !!

v damskih raglanih.

Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 20 K naprej, kateri so stali preje od 40—60 K.

Istotako znižane cene za gospode raglanov, zimskih sukenj in oblek.

„Angleško skladišče oblek“

O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Naznanilo.

Radi breobložene zaloge se bode razprodajalo od danes naprej

6000

najboljših švicarskih ur kakor tudi srebrnina, zlatnina, briljanti in šivalni stroji pod tovarniško ceno.

Srebrne ure od K 7— naprej. Nihče naj ne zamudi te redke prilike.

Za obilen obisk se priporoča tvrda

FR. ČUDEN v Ljubljani, Prešernova ulica.

Primerna božična in novoletna darila.

Prva ljubljanska higienična mlekar

priporoča **Joghurt-Kefir** kakor tudi

pasteurizirano polno mleko, posneto mleko, kislo mleko, sladko smetano, (Obers), kavino smetano, kislo smetano, sir in prima čajno maslo.

Naročila se sprejemajo v centrali: Slomškova ulica št. 3, kakor tudi v prodajalnah in mlečnih pivnicah: Lingarjeva ulica št. 1, Poljanska cesta št. 13, Florijanska ulica št. 3, kjer se vedno tudi gorko in mrzlo mleko dobiva.

Dostavlja se tudi na dom.

Konfekcijska trgovina
MAČEK & KOMP., LJUBLJANA
založniki c. kr. priv. južne železnice
Franca Jožefa cesta št. 3
priporoča veliko izbiro jesenskih novosti za gospode in dečke.
Naročila po meri se izvrše točno in solidno.
Strogo realna postrežba. Najnižje cene.

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
Ljubljana, Sv. Petra cesta 44

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljeno uro jamčim 1 leto

Lastna delavnica za popravila in vsakršna v mojo stroko spadajoča nova dela.

Del. glavica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Rez. fond nad K 800.000.